

ATT ILLUSTRERA EN KÄNSLA

Fyra bilder - Fyra känslor

Oscar Elmgren - Warberg

Högskolan för Design och Konsthantverk,
Göteborgs Universitet

Göteborg, vårterminen 2009

Examensprojekt 15 hp,

Konstnärligt Kandidatprogram i design, 180 hp

INNEHÅLL

ABSTRACT	3
-----------------------	----------

INLEDNING.....	4
-----------------------	----------

Mål	4
Personligt syfte.....	4
Bakgrund	4
Frågeställningar.....	5
Avgränsningar	5

GENOMFÖRANDE.....	5
--------------------------	----------

Informationsinsamling	5
Inspiration	5
Stilar	6
Inspirerande tankar.....	7
Vad är illustration kontra konst?.....	7
Storlek.....	8
Dramaturgi och Ledord.....	8
Analys av min informationsinsamling	8
Idé- och Skissarbete.....	9
Motiv	10
Praktiskt utförande.....	11
Processbilder	13
Färger och valörer.	14
Skalmodell	14
Problem.....	14
De färdiga tavlorna.....	15

RESULTAT OCH SLUTSATSER	16
--------------------------------------	-----------

Svar på frågeställningarna	17
Reflektioner kring arbetsprocessen	17
Vidareutveckling.....	18

KÄLLOR	19
---------------------	-----------

Litteratur.....	19
Webb	19

BILAGOR.....	20
---------------------	-----------

1. Inspirationsbilder	20
-----------------------------	----

ABSTRACT

My goal with this Project was to create four pictures which described four different emotions. The purpose of the project was that the pictures would be placed in a psychology department and they could use them as a starting point for a discussion about the patients' emotions. My personal purpose was that I wanted to create pictures in scale 1:1 in an analogue fashion, and try to learn more about how people see and feel about pictures. What kind of thoughts can a picture give you? Can I create a picture which can be used as a platform for a discussion? Can I make a picture which describes an emotion? The making of the pictures started with developing ideas and then I took photographs of my friend Joel, in different situations and moods, which I used as reference for my paintings. Then I spent a lot of time painting the pictures in oil colours and tried to make the pictures communicate the emotions, which I was trying to express.

The result of my project was four paintings in the size of 135x95 cm, which expressed Joy, Fear, Freedom and Restlessness. I also made a model of a room to see how the paintings would look and change the room.

Keywords: Paintings, emotion, illustration, discussion.

INLEDNING

Mål

Jag har tillsammans med mina klasskompisar skapat ett fiktivt uppdrag/brief för detta projekt. Det fiktiva uppdraget innebär:

Att skapa bilder, som skall hänga på en psykologmottagning. Det skall vara fyra stycken oljemålningar, som kommunicerar fyra olika känslor: Skräck, rastlöshet, glädje samt frihet. Bilderna skall förmedla dessa känslor på något sätt. Dessa tavlor ska användas som utgångspunkt när psykologer diskuterar olika känslor med patienter. Målet är att patienterna skall börja prata om sina känslor. Tavlorna skall hänga på en psykologmottagning. Formatet på tavlorna skall vara 135x95 cm. Målgruppen är 18 år – 60 år.

Mitt mål i detta projekt är att utveckla min designprocess, och att visualisera idéer.

Syfte

Jag ser detta projekt, som ett illustrationsprojekt, där jag vill utveckla både min konceptuella förmåga och den visuella förmågan att kommunicera med bilder. Jag vill skapa bilder som har ett syfte, och som placeras i ett specifikt sammanhang. Jag kommer att lägga ner den största delen av tiden på att visualisera mina idéer.

Personligt syfte

Jag har under flera år målat på datorn i Photoshop och känt tillfredsställelse med det, men jag blir oftast besviken när jag skriver ut bilderna som jag skapat på datorn p.g.a. att både ljus och färger blir annorlunda än vad som visas på skärmen och också hur bilden uppfattas på avstånd. Därför har jag valt att arbeta med mina bilder i skala 1:1, så jag kan se bilderna på håll under tiden jag jobbar med dem. När jag arbetar analogt passar oljefärg bäst för mig, för då kan jag arbeta ungefär på liknade sätt, som när jag arbetar i Photoshop. Jag är också väldigt förtjust i oljemålningars lyster och dess textur, beroende på hur mycket färg man använder. Detta är saker jag inte kan skapa med fotografi eller utskrivna Photoshop-målningar. Så även om resultatet ser någorlunda likvärdigt ut, så tycker jag oljemålningar ger ett mer levande uttryck.

Bakgrund

Jag har länge varit intresserad av att skapa bilder av olika slag, både digitalt och analogt, dels på konstskolor och dels på designutbildningar, så jag känner att bildskapande tillsammans med en designprocess är givande för mig att utforska. Jag funderar också i vilka olika sammanhang, som jag skulle kunna använda mina bilder. När jag var på utbyte i USA på Rhode Island School Of Design, där jag studerade Illustration, växte mitt intresse för bild och visuell kommunikation. Jag lärde mig också väldigt mycket om hur viktigt det

är att förstå hur betraktaren ser på det jag gjort, och inte bara hur jag själv ser på det jag skapat. En stor inspirationskälla för mig är film, särskilt filmer av regissören David Lynch (Blue Velvet, Mulholland Drive, Twin Peaks). Han är fantastisk på att beskriva stämningar i sina filmer, särskilt med bild och ljud. Från början hade jag tänkt att ha ljud till mina bilder, för att förstärka upplevelsen för betraktaren, men valde senare att bara fokusera på bilderna. Dels för att jag känner att jag inte skulle få tiden att räcka till det. Jag använder mest mitt stora intresse för film, till inspiration för mitt bildskapande, och till bilder som beskriver olika sinnesstämningar. Så mitt intresse av psykologiska stämningar och bildskapande är grunden till att jag ville göra detta projekt.

Frågeställningar

Vad kan en bild sätta igång för tankar hos betraktaren?

Kan jag skapa en bild, som kan användas som ett underlag för en diskussion?

Hur kan jag göra en bild, som beskriver en känsla?

Avgränsningar

Jag kommer att inrikta mig på att illustrera, och att kommunicera med bilder. Men inte göra någon djupdykning inom psykologin. Endast originalbilderna och inga affischer eller reproduktioner.

GENOMFÖRANDE

Informationsinsamling

Mitt projekt började med att jag studerade andra illustratörer och konstnärer, för att se hur de gått till väga när de skall beskriva känslor genom en bild. Detta har jag undersökt genom att besöka utställningar, läsa böcker och nästan dagligen tittat på olika hemsidor på Internet och dess uppsjö av bilder olika människor har skapat i olika sammanhang. Hur människor har arbetat med bilder i historien, och vilka olika stilar och uttryckssätt det finns, samt varför jag gillar vissa bilder mer än andra. Och vad det är som gör att vissa bilder ger ett starkare intryck än andra. Detta är en väldigt personlig åsikt, men jag kan ju bara utgå ifrån mig själv.

Inspiration

Jag har ett antal konstnärer och illustratörer som jag inspireras av. Jag fascineras av deras bilder, för att de får fram olika stämningar i bilderna. Film är också ett medium, som jag tycker är intressant, och detta fungerar främst som inspirationskälla. Konst från 1600

och 1700-talet, såsom Rembrandt och Jan Vermeer, men även senare konstnärer som t.ex. Anders Zorn inspirerar mig i mitt bildskapande. Nutida konstnärer såsom Linn Fernström och Jenny Saville, som målar figurativt och skapar psykologiskt intressanta bilder är också en stark inspirationskälla.¹ Hur har illustration och konst beskrivit känslor i historien? Konsten har ofta använts för att just beskriva känslor och är ett sätt att gestalta känslor. Klassiska bilder som beskriver detta är *Skriet* av Edvard Munch, samt *Mona Lisa* av Leonardo Da Vinci. Mona Lisa är ett av världens mest berömda konstverk och en av anledningarna till det, är hennes gåtfulla leende. I den målningen har Da Vinci lyckats förmedla en känsla. Det som gör den intressant, är att han inte gjort Mona Lisas leende för övertydligt utan det finns rum för många egna tolkningar. Det är precis vad jag har försökt eftersträva i mina bilder, att skapa en stämning, som ger upphov till diskussion och egna tolkningar. Varför skall man måla en bild, istället för att ta ett fotografi av ett motiv, som uttrycker det man vill säga? Förutom att uttrycket ändras, även om man målar av foton, kontra om man tar ett fotografi. Så är ju det uppenbara att materialet har helt andra egenskaper, och stryker man på ett tjockare lager oljefärg så uppstår det en struktur/relief.

Det pågår en ständig diskussion om huruvida det är konstnärligt korrekt att måla av foton, och många är kraftigt mot det, jag tycker det är ett bra hjälpmedel, och förstår för och nackdelarna med det. Jag hade gärna målat av mina motiv från verkligheten men har tyvärr inte tillgång till någon modell som kan posera så länge det skulle behövas. Så nu har jag använt mig av fotografiska förlagor och sedan målat bilder från dessa. En annan anledning till att jag målar istället för att bara skriva ut stora fotografier är att jag gillar processen med att skapa bilder och att stryka på färg på en duk, och alla ändrings möjligheter oljemåleriet skapar och att jag lättare kan förmedla stämningar.

Stilar

Jag är väldigt förtjust i olika stilar inom bildskapande, både realism och naivism. Och jag tycker det finns värden i båda. Jag är för tillfället väldigt inspirerad av klassiskt oljemåleri, där man bygger upp bilden i olika lager. Jag kan jämföra det lite med "slowfood", för att det tar väldigt lång tid att göra. I dessa tider skall annars allt gå väldigt fort och man vill se snabba resultat. Detta känns också som att det är bra för min egen utveckling. För jag kan ofta känna mig rastlös. Jag värdesätter det gedigna arbetet, som läggs ner på oljemålningar framför de snabba som kan skapas i Photoshop i datorn. Det långsamma arbetet med oljemålningar skapar mer känsla och stämningar och berör betraktaren mer än det jag tidigare skapade i Photoshop, detta är min högst personliga åsikt.

¹ Bildexempel finns bifogade i bilaga 1

Inspirerande tankar

Här är inspirerande tankar från en konstnärer och en illustratör, som har påverkat mig i detta arbete.

Författaren och konstnären Juliette Aristides skriver i boken *Classical Drawing Atelier: A Contemporary Guide to Traditional Studio Practice*:

”Great drawing, rather, is the transformation of visual and emotional phenomena sifted through the temperament of an individual. The artist’s vision transforms nature through the language of art to communicate the deepest expression of his or her worldview”.

”Part of the power of the portrait is the absence of these walls. We are permitted to enter a space normally reserved for close friends. We can stare at this person. The master portrait captures not only a likeness but a state of mind and emotion, which we are privy to as viewers. When I look at one of my favorite portraits (Rembrandt’s rendition of Herman Doomer) I see an unguarded moment of tenderness and sorrow conveyed through his eyes. Rembrandt has given me the opportunity to have an intimate encounter with a stranger from a vastly different place and time”.

”As artists, our goal is to enter a naive visual state in order to see the world not as we think it is, but as it truly is. It takes a lot of courage for someone to forget what he knows and observe what is really there. It takes training to see the world as an artist. When looking at a masterful portrait by Rembrandt, it is interesting to notice how broadly it is painted. He has given the impression of great detail without actually painting it”.

Författaren och illustratören Lawrence Zeegan skriver i boken *The Fundamentals of Illustration* att:

”Combining strong ideas with excellent execution can ensure an audience continues to appreciate the work of an illustrator, long after fashion and trends have moved on”.

”The essence of an illustration is in the thinking – the ideas and Concepts the form the backbone of what an image is trying to communicate “Fundamentals of Illustration”

Vad är illustration kontra konst?

Illustration används oftast till att illustrera en text, ett budskap eller musik. Illustrationen har alltså ett syfte, och är inte bara en bild i sig själv, den är i ett speciellt sammanhang. Konst däremot kan vara mer fristående, utan kopplingar till någon artikel t.ex. Jag tycker att

konstbilden skall vara så stark att den inte behöver något sammanhang eller text som den samverkar med. Så det är en svår gränsdragning vad som är konst och vad som är illustration. I boken "The fundamentals of illustration" skriver författaren Lawrence Zeegen att illustration ofta kommer i kläm mellan konst och design, den har inte samma värde som ett konstverk och inte samma status som design.

I Sverige finns det sällan utbildningar enbart i illustration, ofta så jobbar grafiker inom grafisk design med illustration och konstnärer får ibland i uppdrag att göra illustrationer i olika sammanhang. Illustration är oftast också tryckta bilder och används sällan i originalform. Så mitt projekt hamnar lite mittemellan de olika facken konst och design. Det kan ses som ett offentligt uppdrag, som konstnärer brukar göra, eller ett illustrationsuppdrag. Kanske hade det kommit mer i illustrationsfacket, om jag hade gjort affischer av mina oljemålningar, vilket jag även funderat på att göra, som vidareutveckling. Vad som är konst och inte, är också en svår fråga, det beror ju oftast i vilket sammanhang och i vilket syfte bilden är gjord. Samma bild kan kallas illustration om den trycks i en tidning eller konst om den hänger i ett galleri. Sammanhanget avgör vad det kallas.

Storlek

Att göra bilderna stora var viktigt för mig, detta för att jag tycker att bilderna på så sätt påverkar rummet i större omfattning. Det skapar en spänning mellan betraktaren och tavlan. Jag har länge varit intresserad av stora bilder. Alltifrån stora målningar till stora fotografier, eller stora mönster i t.ex. en tapet.

Dramaturgi och Ledord

Mina bilder vill i första hand beskriva en situation så att betraktaren snabbt skall förstå vad som händer i bilden, men det skall också finnas utrymme för betraktaren att få tolka in sina egna berättelser och tankar.

Ledorden för detta projekt har varit känslorna: skräck, rastlöshet, glädje och frihet.

Analys av min informationsinsamling

Min informationsinsamling har gett mig inspiration, och jag har försökt hitta en gemensam nämnare på vad det är jag gillar med de olika bilderna. Det jag kommit fram till är, att jag är väldigt förtjust i bilder som förmedlar någon känsla. Om jag känner att jag vill studera en bild under en längre tid, och den fångar mitt intresse, tycker jag att den är intressant. Bild, till skillnad från film och musik, kan ofta ha svårt att fånga mitt intresse, kanske för att man i dagens samhälle blir överöst av bilder från olika håll. Så jag känner att jag gör någon form av selektiv bedömning av bilder jag ser. Alla bilder

får inte samma uppmärksamhet. En lärare jag hade sade att en bra illustration skulle vara en bild som först säger: "kom och se på mig". Detta genom att bilden har starka kontraster eller är i ett stort format. När man tittar närmare på bilden skall den ha subtila kvalitéer och efter ett tag ge något mer än den gjorde vid första anblicken. Detta tycker jag var en bra förklaring, för många fina bilder får kanske aldrig den uppmärksamhet de förtjänar.

Filmmediet är något som snabbt griper tag om en och har lättare att fånga ens uppmärksamhet, detta märker jag ofta på t.ex. utställningar, om de visar både videokonst och bilder. Så innan jag började göra bilderna visste jag ungefär hur jag ville att de skulle se ut och vilket uttryck de skulle ha. Jag känner att det är viktigt att jag vet vad jag själv tycker om och varför.

Idé- och Skissarbete

Mitt skissarbete har i stor grad varit en tankeprocess, där jag har funderat ut olika situationer där olika känslor uppstår. Min första idé till tavlan, som beskriver glädje var att måla barn som leker. Min första idé var att illustrera barn som leker, till min bild som skall illustrera glädje. Då funderade jag på, att gå till en lekplats, och fotografera barn som leker på ett dagis. Men jag vet att man måste ha föräldrarnas tillstånd om man skall fotografera barnen. Och ungefär samtidigt så kom jag på att detta var en alldeles för klichéartad idé, så jag skrotade den.

Min första idé till tavlan om frihet, var att måla en man i kostym som befinner i skogen och har slängt slipsen och sin portfölj i skogen och en känsla av frihet infinner sig.

En idé till tavlan som beskriver skräck skulle föreställa en man som befinner sig i en pissoar, med en lång kö efter sig. Efter att jag pratat med olika personer om idén, så verkade det som om det var mest killar som förstod situation, som kan uppstå i en pissoar kö. Så jag kände att den idén skulle vara för svår att sätta sig in i. En annan idé till Skräckbilden var att ha en lekplats som var tom, men med spår av blod. Detta var en alldeles för hemsk idé. Min andra idé var att göra en bild som visade en person som pratade i telefon, inte bara för att visa personer har telefonskräck, utan att få ett meddelande som är olycksbådande på telefon. Då kan betraktaren själv få tolka vad som sagts.

Min idé till tavlan om rastlöshet var att göra en bild på en person som har många oavslutade projekt och inte gör färdigt något, eller en man med många armar som t.ex. Shiva, den indiska guden med många armar. De båda idéerna kändes lite vaga och lite för orealistiska. Rastlöshetsbilden hade jag tidigt en klar idé om det skulle vara en person som gjorde flera saker samtidigt med armarna men satt i en fåtölj, det skapar en intressant kontrast tycker jag. Jag funderade också på hur jag med hjälp av färg och komposition kan förstärka

de olika känslorna och hur jag kan beskriva känslorna utan att vara för övertydlig och litterär. Det jag kom fram till var, att jag vill använda mig av olika situationer, och inte bara ansiktsuttryck. Efter ett tag bestämde jag mig för att använda min kompis Joel, som modell för de olika situationerna. Jag använde honom som en regissör använder skådespelare. Efter att jag börjat måla märkte jag hur viktigt det är att man har bra ljussättning när man tar fotografierna. Detta gjorde att jag flera gånger fick gå tillbaka och ta om foton som jag använde till referensmaterial. Att använda fotoreferenser är bra för att se hur ljus faller på olika former på kroppen. Kompositionen skall också förstärka känslan.

Motiv

De slutgiltiga motiven till bilderna blev:

Skräck

I min bild som beskriver skräck har jag både utgått ifrån mig själv och vad jag vet att andra människor kan vara rädda för. I min bild har jag illustrerat känslan av att få ett dåligt besked. Och detta kan dessutom bli extra svårt när man får det via telefon, som i sig är en sak som många människor kan vara rädd för, eftersom man inte ser personen man pratar med och kan läsa av den andra personens ansiktsuttryck. Det jag vill få fram i min bild är dels att få ett dåligt besked samt dels få det via telefon.

Ansiktet på personen är ganska så inzoomat, för att tydligt visa ansiktsuttrycket, som ser sammanbitet och oroligt ut. I filmvärlden så brukar de visa en "close up" bild på en person, när det skall hända något hemskt. Så man kan registrera personens ansiktsuttryck. Bilden har en ganska mörk bakgrund, och hela bilden är betydligt mörkare än de andra bilderna. Detta är ett klassiskt knep för att förstärka känslan av skräck eller melankoli. Det ger en spännande stämning. Jag försöker att komma ifrån de värsta klichéerna såsom uppspärade ögon och gapande mun, jag vill inte att bilden skall bli för övertydlig. Det är lite det som är själva utmaningen, att betraktaren skall få en känsla av något obehagligt, och inte bara se en bild på en person som ser skräckslagen ut. (Se processbilder på sid. 13)

Frihet

I frihetsbilden har jag målat en person med uppknäppt skjorta, och med öppna armar ute i naturen.

Kroppspråket ger ett öppet och samtidigt ett kraftfullt samt starkt intryck, en känsla av frihet infinner sig. Ansiktsdragen är utslätade och han visar också att han känner sig nöjd och avslappnad.

Jag valde att placera honom i naturen, för det är när jag själv är ute i naturen som jag upplever frihetskänslan som starkast. Det är då jag kan sluta tänka på alla vardagsproblem, som tynger en, och bara känna mig delaktig i ett större sammanhang och känna frid. Denna

känsla är svår att uppleva i en inomhusmiljö. Jag vill att denna bild skall fungera som en slags reklambild för naturen. (Se processbilder på sid. 13)

Glädje

I min målning som beskriver glädje, har jag gestaltat en person, som sitter vid ett matbord och äter middag. Han ser avslappnad och tillfreds ut, fastän han inte visar ett stort leende, så förstår man att personen är nöjd/glad.

Man kan även antyda att det sitter en person mitt emot honom. Beträktaren blir då hans middagsgäst. Bilden beskriver inte ytlig glädje utan en mer innerlig förnöjsamhet. Man kan säga att den beskriver en form av vardagsglädje i tillvaron. (Se processbilder på sid. 13)

Rastlöshet

Denna bild visar en person som sitter i en fåtölj, med ett uppgivet uttryck. Samma person dricker krampaktigt ur en fickplunta och fingrar samtidigt på en träleksak. I denna bild försöker jag beskriva hur man som rastlös har svårt att fokusera på en sak i taget, i lugn och ro, utan gör saker slarvigt och oroligt. En viktig del var att lämna rum för personliga tolkningar, därför valde jag att inte göra för övertydliga bilder, så att åskådaren kan läsa in sina egna liv och funderingar eller känslor. (Se processbilder på sid. 13)

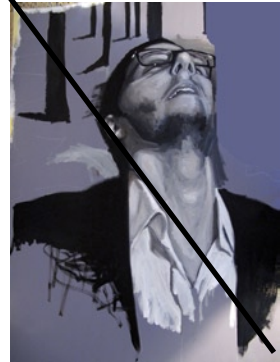
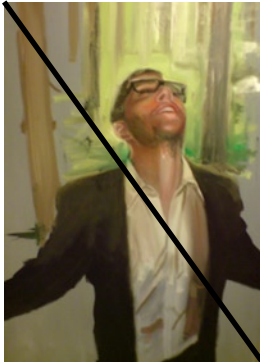
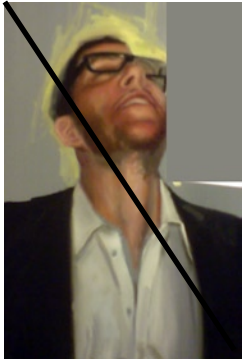
Praktiskt utförande

Det första jag gjorde var att köpa fyra stora dukar och kilramar. Sedan grundade jag alla dukar med en grånyans. Därefter började jag skissa upp motiven med en vit penna, detta var ganska tidskrävande. Först började jag måla frihetstavlan i färg, men jag blev väldigt missnöjd med färgerna. Så jag började om, med att måla först i gråskala, och sedan efterhand måla mer i färg. När jag målat frihetsbilden i gråskala, skulle jag måla på mer färg, men detta kändes inte helt rätt. Jag målade över den igen i gråskala och märkte hur mycket bättre det blev. Sedan upptäckte jag att jag inte alls hade målat i gråskala. Det fanns massor med färger i det grå, både varma och kalla toner. För jag hade inte blandat mina gråtoner med svart och vitt. Jag tog vara på detta och fortsatte att måla i denna dova färgskala, och utvecklade det mer. Det kom nämligen som en smärre chock, när jag helt plötsligt började blanda in för starka färger. De tog över hela bilden och tog fokus från motivet. Det är djupt fascinerande att skapa en 3d-illusion på en platt duk. Detta ger mig en stor tillfredsställelse, och den sinnesstämningen jag kommer i när jag har målat ett tag, det är nästan som att meditera. Det infinner sig ett slags lugn när man blir fokuserad på en sak, det är ett väldigt trevligt tillstånd. Kanske kan detta beskrivas som ett kreativt "flow", där man okritiskt skapar saker, det är först efteråt man kan kritiskt studera vad man gjort. Efter att jag börjat måla frihetsbilden med för mycket

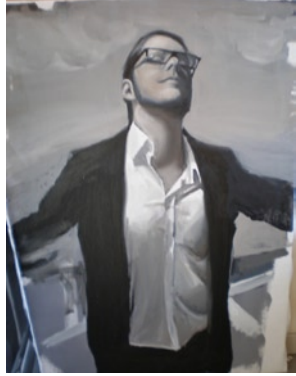
olika färger, så bestämde jag mig för att måla alla bilderna i en begränsad färgskala. Detta för att först koncentrera mig på att få till en bra komposition, och att valörer och former blev bra. Jag målade i flera lager, för att det passade väldigt bra för mig för då kände jag att jag hade mer kontroll. När jag började måla glädjebilden blev det för mycket fokus på ansiktet, så jag började arbeta mer med bordet och tallrikarna. Då förstår man att det är en situation med två personer som sitter och äter tillsammans, åskådaren blir den andra personen, ett samspel uppstår förhoppningsvis med betraktaren. När jag gjorde en ny version av frihetsbilden på närmre håll, då försvann frihetskänslan i bilden och det blev fokus på den blottade strupen och bilden kommunicerade mer skräck än frihet. Ett perspektivfel i ansiktet gjorde också att ansiktet såg förvridet ut, detta förstörde också det uttryck jag ville ha i bilden. Så jag bestämde mig för att måla om den igen och fokusera mer på kroppshållningen och göra om halsen och huvudet för att få rätt känsla i bilden. Att se den fotografiska förlagan samtidigt som jag målade min bild, gjorde det svårt att fokusera på målningen och släppa sin förlaga och bara måla efter kunskap och erfarenhet. Detta gjorde min handledare mig uppmärksam på. Det är lätt att fastna i detaljer när man målar av foton. Så det jag sedan fokuserade mer på, var att visa de viktigaste formerna, och att de olika känslorna skulle framträda tydligare.

Processbilder

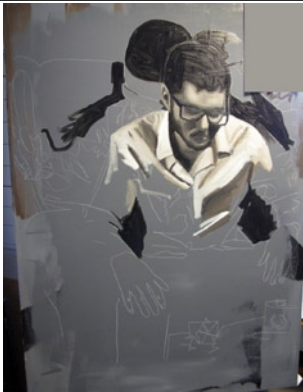
Frihet

Ratade

Rastlöshet

Glädje

Skräck

Färger och valörer.

Att arbeta med en begränsad palett (jag använde mig mest av Burnt Umber som är en mörk orange färg och Blue Ultramarine som är en mörkblå färg och vit färg) gjorde att jag kunde fokusera på små färgskiftningar i bilden. Att använda för många och starka färger i bilder skapar ofta förvirring och ger ett splittrat intryck för mig. Det är svårt att få en helhet i bilden med för många färger. Så jag känner att jag med en begränsad färgpalett, kan undersöka alla dess nyanser och känna att jag har kontroll över dessa. Detta gjorde också att jag kunde koncentrera mig mer på motivet, än att lägga ner all energi på att få färgerna att fungera i bilden.

Skalmodell

Jag byggde en skalmodell över ett rum i skala 1:20 och placerade skalgubbar och hängde tavlorna på väggarna. Detta för att se hur tavlorna påverkar rummet och hur de skulle kunna hänga på en fiktiv psykologmottagning

Modell skala 1:20

Problem

Efter att ha läst mycket om olika konstpoker, ismer och skolor har jag förstått att alla har olika metoder för att lösa problem och skapa bilder. Jag har inte stött på så mycket problem men ett återkommande faktum är att man alltid ifrågasätter vad man gör, när projekt börjar bli lite mer konstnärliga än problemorienterade. Det kan ibland vara lättare att rättfärdiga beslut om det är ett tydligt problem man skall lösa.

Ett annat problem var när jag skulle måla frihetsbilden och istället för frihet så var det snarare skräck eller offer som bilden kommunicerade. Dessutom var det ett ansikte jag var tvungen att måla om ett antal gånger, för att det kändes helt fel, känslan blev fel.

De färdiga tavlorna

Skräck

Rastlöshet

Glädje

Frihet

RESULTAT OCH SLUTSATSER

Resultatet blev fyra oljemålningar, storlek 135x95 cm.

Varje tavla illustrerar en känsla: Skräck, Rastlöshet, Glädje, och Frihet.

Att ha känslan, som jag skall beskriva, hela tiden i bakhuvudet, har varit både bra och förenklat processen. Jag är nöjd och glad att jag valde att arbeta med bilderna i skala 1:1. Detta skapar en helt annan relation till bilden och man får ett mer fysiskt förhållande till bilden, gentemot när man skapar bilder på datorn. Det är svårt att tänka sig hur en stor bild man gör på datorn kommer att kännas när den är utskrivet. Detta gör att bilder skapade på datorn fungerar bäst när den visas på en skärm. Jag är också glad att jag fick arbeta med bilderna analogt, detta har gett mig mersmak för att skapa bilder för hand. Jag gillar materialkänslan, och det känns mer naturligt i verkligheten än att göra bilder med datorns verktyg. Anledningen att jag skriver så mycket om detta är att jag i flera år har skapat bilder med hjälp av Photoshop och en wacom ritplatta och bara sett dess fördelar. Efter detta projekt så kommer jag nog mer att blanda de båda verktygen och skapa bilderna på datorn annorlunda mot vad jag gjorde tidigare. Jobba mer med helheten. Innan var jag väldigt fast i detaljer när jag målade på datorn, det är väldigt lätt att zooma in på detaljer när man har datorn som redskap. Jag har också förstått hur mycket strukturen påverkar bilden. Detta är också saker jag kommer att använda mig av i framtiden, när jag skall skriva ut bilder jag gjort på datorn. När jag funderar vilka olika sammanhang mina bilder skulle kunna passa, är det väl främst som tavlor på väggen hemma hos privatpersoner eller i olika institutioner. I detta fiktiva uppdrag, så skall bilderna vara på en psykologmottagning. Jag känner att oljemålningar har svårare att passa in som tidningsillustrationer till en artikel, men kanske som ett bokomslag eller någon framsida, eftersom bilderna kräver mycket ljus och rum runt omkring dem. De har svårt att bli inklämda i något hörn. Jag tror också att jag kommer att kombinera de olika medierna mer i framtiden. Göra det mesta för hand och sedan ändra småsaker i datorn. Innan var det tvärtom att jag gjorde det mesta i datorn. Jag känner också att jag saknar materialkänslan när jag jobbar i datorn. Men jag vet att skapa bilder i datorn har många fördelar, som tex. att det är lätt att ändra färg och proportioner vilken är mer tids- och energi krävande när man jobbar analogt. Det finns väl en anledning varför de flesta illustratörer och företag använder dator som verktyg, för att man snabbare kan skapa bilder och att det är lättare att ändra på färger och former. Rent tekniskt har jag lärt mig mycket om oljemåleri, och hur fantastiskt detta medium är.

Svar på frågeställningarna

Vad kan en bild sätta igång för tankar?

En bild kan skapa en känsla hos åskådaren och ibland väcka minnen. Om bilden inte är för övertydlig, så finns det rum för åskådaren att föra in egna tolkningar, det är det jag har försökt att göra. Bilden är en bra utgångspunkt för att sätta igång tankar. Den visar en händelse, men betraktaren vet inte vad som kommer att hända efter, eller vad som hände innan. Åskådaren kan tänka olika saker om vad som har hänt och vad som senare kommer att hända och tolka situationen.

Kan jag skapa en bild som blir ett underlag för en diskussion?

Jag tycker att jag har lyckats med att skapa en diskussion utifrån mina bilder, i alla fall från de jag har visat bilderna för. Jag tycker att alla läser in olika saker och kan identifiera sig med de olika situationerna.

Hur kan jag göra en bild, som beskriver en känsla?

Detta går givetvis att göra på flera olika sätt. Jag valde att använda mig av en person som var i olika situationer, som var för mig förknippade med den känslan som jag vill beskriva. Jag ville inte bara visa vad personen hade för sinnesstämning utan också situationen personen befann sig i, och därmed gav personen den känslan jag ville beskriva. Jag känner att detta sätt fungerade bra för mig.

Reflektioner kring arbetsprocessen

När jag tittar på min projektbeskrivning och mina frågeställningar, syften och målsättningar tycker jag att de stämmer överens med det jag har gjort. Jag tycker man kan förstå känslorna, som bilderna vill kommunicera. Eftersom det mesta har baserats på min egen tolkning av det jag har gjort, har det varit skönt att visa bilderna för min handledare och mina kompisar, och diskutera bilderna med dem, det har varit till en stor hjälp. Jag känner mig nöjd över min arbetsprocess och är glad att jag lade ner mycket tid och energi på idéerna innan jag började måla. Det var bra att ha ett tidsschema att följa. Kanske skall jag göra ännu mer detaljerade tidsscheman i framtiden. Jag har ofta under tidigare projekt haft en tendens att ändra mig, under processen istället för att jobba vidare med min ursprungsidé. Men i detta projekt har jag hållit fast vid min ursprungsidé, och jobbat vidare med den både i med- och motgång, det känns skönt att fullfölja projektet till punkt och pricka, i ett sådant långt projekt som detta. Att hålla fast vid en idé, och tänka som så, att förr eller senare så löser sig problemen om man bara arbetar på. Istället för att börja om på nytt med en annan idé.

Jag har också fått en stark tro på det analoga mediet när jag skapar bilder. De problem som uppstod med bilderna gick ofta ganska smärtfritt att lösa. Det är mest psykologiskt jobbigt att ändra på en

bild, för man vet inte riktigt hur resultatet kommer att bli. Det är en av skillnaderna med att jobba analogt från att jobba digitalt. Att hitta på fiktiv brief var också en intressant infallsvinkel som jag gärna gör igen. Det var skönt med ett tydligt mål med bilderna. Blir det för fritt blir beslutsprocessen mer komplicerad.

Mitt arbete ur ett hållbarhetsperspektiv är att en oljemålning är något man har kvar en längre tid. En oljemålning håller i flera generationer jämfört med exempelvis en poster som lättare går sönder. Under examensarbetet känner jag att lusten att skapa bilder analogt har ökat. Att arbeta på uppdrag av en tänkt beställare och med ett tydligt uppdrag har gjort att jag lättare kunnat förklara och beskriva mitt arbete för utomstående och även för mig själv. Mina bilder upplever jag dessutom som mer meningsfulla när de har ett tydligt syfte och inte bara ska fungera som idéskisser.

Vidareutveckling

Som en utveckling funderar jag på att testa att göra affischer i skala 1:1 av bilderna för att se om de ger samma känsla på ett annat material. I framtiden skulle jag vilja jobba vidare med att skapa bilder med människor i olika situationer för att gestalta känslor och stämningar. Att beskriva stämningar är något jag känner att jag behärskar.

KÄLLOR

Litteratur

Zeegen, Lawrence (2005) *The Fundamentals of Illustration*.
AVA Publishing, SA

Aristides, Juliette (2007) *Classical Drawing Atelier: A Contemporary
Guide to Traditional Studio Practice*. Watson-Guption Publications Inc,
US

Webb

Adresser till mina inspirationsbilder

Rembrandt, *Portrait of Saskia* (2009-03-26)
<http://northernelectric.ca/medieval/hats/hatpix/rembrandt17.jpg>

Jan Vermeer, *Milk Maid* (2009-03-26)
http://farm1.static.flickr.com/48/119306236_d38c06c082.jpg?v=0

Anders Zorn, *Självporträtt* (2009-03-26)
http://www.wetcanvas.com/Articles2/15549/305/images/Anders_Zorn_self_portrait.jpg

Jenny Saville, *Rosetta* (2009-03-26)
http://bp1.blogger.com/_PWIX0x9rPNM/R1vuRhsKMgI/AAAAAAAAAOo/w6UtGGX2SDY/s1600-h/rosetta.jpg

Linn Fernström (2009-03-26)
<http://media.photobucket.com/image/linn%2Bfernstr%25C3%25B6m/isobel9/Blog/fernstrom3.jpg>

BILAGOR

1. Inspirationsbilder

Originalbilden
raderad av
copyrightskäl

Originalbilden
raderad av
copyrightskäl

Originalbilden
raderad av
copyrightskäl

Rembrandt, *Portrait of Saskia*

Jan Vermeer, *Milk Maid*

Anders Zorn, *Självporträtt*

Originalbilden
raderad av
copyrightskäl

Originalbilden
raderad av
copyrightskäl

Jenny Saville, *Rosetta*

Linn Fernström